

Sünnet komplikasyonları

Kenan HASANPOLAT, Hulusi TAŞKOPARAN, Metin BELVİRANLI

Ereğli Devlet Hastanesi Çocuk Sağlığı-Hastalıkları, Üroloji ve Genel Cerrahi Uzmanları, Ereğli, Konya

Özet

Bu çalışmada, Konya Ereğlisi ve Muğla ilinde yapılmış olan sünnetlerde gözlenen komplikasyonlar ele alınmıştır. Gözlemlerimize göre sünnet komplikasyonlarının ehil olmayan ellerde büyük oranlarda oluştuğunu; eğitim düzeyi düşük olan ebeveynlerin çocuklarını genellikle ehil olmayan kişilere sünnet ettirdiklerini belirledik. Bu sonuçlara göre, sünnet yapma konusunda eğitimi olmayan kişilerin bu işle uğraşmasını önlemek için bazı sosyal tedbirlerin alınmasını öneriyoruz.

Summary

Complications of circumcision

In this study, the complication rate of circumcision in Central and Western Anatolia is investigated. 138 boys are evaluated. High complication rate is observed in those boys who were circumcised by unqualified and unlicensed persons. For this reason, we believe that precautions must be taken by the authorities for this unqualified and unlicensed persons.

Giriş

Sünnet, salt islam dinini benimsemiş ülkelere has bir adet değildir (4). Bugün, çeşitli sağlık sorunları nedeniyle pek çok ülkede sünnet, doktorlar tarafından önerilen bir cerrahi girişimdir. Amerika ve Kanada'da da yenidoğan döneminde pek çok bebek sünnet edilmektedir.

Sünnet yararlı bir girişim olmakla beraber, ehil olmayan ellerde yapılmadığında büyük sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Bu çalışma, ülkemizde, ehil olmayan kişilerin sünnet sırasında neden olabilecekleri komplikasyonları vurgulamak ve konu ile ilgili kurumların dikkatlerini çekebilmek amacıyla hazırlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

Çalışma 1987-1988 yıllarında Konya-Ereğli'sinde ve Muğla'da yapıldı. İki yerleşim ünitesi Batı ve Orta Anadolu'yu temsil edebileceği varsayımı ile ülkemizdeki halkın sünnete genel yaklaşımı araştırıldı. Çalışmada, sünnet olma yaşı, sünnetin kimin tarafından gerçekleştirildiği, meydana gelen komplikasyonlar, komplikasyonu yapan kişinin mesleği araştırıldı. Çalışmaya sadece komplikasyonlu vakalar dahil edildi. Komplikasyonlu vaka sayısı 138 idi.

Bulgular

Hastaların sünnet olma yaşları Tablo I'de gösterilmiştir. Ortalama sünnet olma yaşı 6-8 yaş olarak tespit edilmiştir. (% 37.6). Bunu 9-11 yaş

grubu takibediyordu (% 30.5).

Tablo II'de görüldüğü üzere, ne yazık ki halkımızın çocuklarını diplomasız sünnetçilere sünnet ettirdiği anlaşılmaktadır. Yani, komplike olguların % 69.5'u diplomasız sünnetçilere sünnet ettirilmiştir.

138 komplikasyonun 2'si uzman, 2'si pratisyen, 38'i sağlık memuru, 96'sı diplomasız sünnetçi tarafından meydana getirilmiştir. Doktorların yaptığı komplikasyonlar kanama ve enfeksiyon gibi minör komplikasyonlardır. Major komplikasyonlar ise diplomasız sünnetçiler tarafından

Tablo I. Çocukların sünnet olma yaşları

Yaş Grubu	Vaka Sayısı	Yüzde
0-2 Yaş	15	10.8
3-5 Yaş	20	14.5
6-8 Yaş	52	37.6
9-11 Yaş	42	30.5
12-14 Yaş	9	6.6
	-----	-----
	138	100.0

Tablo II. Sünneti yapan kişilerin mesleği ve komplikasyon oranı arasındaki ilişki

Meslek	Vaka Sayısı	Yüzde
Uzman Doktor	2	1.4
Pratisyen Doktor	2	1.4
Sağlık memuru	38	27.7
Diplomasız sünnetçi	96	69.5
	-----	-----
	138	100.0

Tablo III. Sünneti yapan kişilerin eğitim düzeyi ile ebeveynlerin öğrenim durumu arasındaki ilişki

Ebeveynin öğrenim durumu	Sünneti yapan kişi			
	Uz. Dr.	Prat. Dr.	Sağlık Memuru	Diplomasız Sünnetçi
Yüksek Okul (8)	2	1	5	(-)
Lise (30)	(-)	1	22	7
Orta Okul (38)	(-)	(-)	6	32
İlkokul (42)	(-)	(-)	5	37
Öğrenim Görmemiş (20)	(-)	(-)	(-)	20

yapılmıştı. 1 glans kısmi ampütasyonu, sağlık memuru; 2 kotere bağlı tam nekroz vakası diplomasız sünnetçiler tarafından meydana getirilmiştir. Karşılaştığımız diğer komplikasyonlar ise şu şekildedir: 85 olgu: (Enfeksiyon), 25 olgu: (Kanama), 15: Sineşi; 1 olgu: (Glans kısmi ampütasyonu), 1 olgu: (Üretral fistül), 9 olgu: (İdrar zorluğu), 2 olgu: (Tam ampütasyon).

Ailelerin eğitim durumu ile, sünneti yapan kişinin ehliyeti arasındaki ilişki tablo III de gösterilmiştir. Buna göre, yüksek öğrenim görmüş kişilerin % 100'ü lise, mezunlarının % 76'sı, ortaokul mezunlarının % 20'si ve ilkokulu bitirenlerin % 11'i çocuklarını ehil kişilere sünnet ettirmişlerdir. Buna karşın, hiç öğrenim görmemiş kişilerin % 100'ü çocuklarını diplomasız sünnetçilere sünnet ettirmişlerdir.

Tartışma

Çalışmamız, ortalama sünnet olma yaşının 6-8 dolayında olduğunu göstermektedir. Bu durum, ülkemizde yapılmış diğer araştırmalarda da gösterilmiştir (1,3). Gözlemlerimiz ve diğer araştırmacılarımızın bulguları, bu ülkede sünnetin büyük bir çoğunlukla diplomasız sünnetçilerce yapıldığını ortaya koymaktadır (1,2,3). Bir diğer

bulgu da ehil olmayan ellerde ortaya çıkan komplikasyonların çok daha tehlikeli ve kalıcı olmasıdır. Bu alanda ülkemizde yayınlanmış diğer serilerde saptanan komplikasyonlar: Üretra fistülü (edinsel hipospadyas) (8 olgu), tam ya da kısmi glans kesisi (3), ciddi kanama (33 olgu), ödem ve hematoma (21 olgu), ciddi enfeksiyon (21 olgu), uzun süreli dizüri (11 olgu), yetersiz sünnet (3 olgu), yapışıklık (1 olgu) şeklinde sıralanabilir (1,2,3).

Sunduğumuz çalışmada göze çarpan başlıca özellikler, eğitim düzeyi düşük ailelerin büyük bir sıklıkla diplomasız kişilere çocuklarını sünnet ettirmeleri ve ehil olmayan bu kişilerin yaptığı sünnetlerde ciddi komplikasyon oranlarının çok yüksek olduğudur.

Ülkemizde erkek çocukların çok büyük bir çoğunluğunun sünnet olduğunu bildiğimize göre, bedensel ve ruhsal sağlığı bozuk bir hasta grubunun olmaması için konu ile ilgili kişilerin ve tüm kurumların ilgisini çekmeyi, onları uyarmayı amaçladık. Çocuklarımıza sorunsuz yarınlar verebilmek için verilen mesajın etkili olmasını umuyoruz.

Kaynaklar

1. Erol D, Kuyumcuoğlu S, Matay E: Sünnet hataları. Türk Üroloji Dergisi. 12:479, 1986.
2. Özen M: Sünnet hataları. Türk Üroloji Dergisi, 5:254, 1979.
3. Şimşek F, Gökalp A: Toplumumuzda sünnet uygulamaları ve komplikasyonları. Ulusal Cerrahi Dergisi 4:63, 1988.
4. Yurdakök M: İslamda Çocuk Hekimliği, Öztürk Matbaası, Ankara, 1984, s:97.